

Het belang van het bijvoeren van wilde vogels?

Drs. Jan Hooimeijer DVM CPBC
Vogeldierenarts (ret)
16 januari 2015

Presentatie op verzoek van de Vogelbescherming vanwege de discussie over het bijvoeren
van wilde vogels

Adviespraktijk voor Vogels, Meppel

- **Vogelaar vanaf 1968 (45 jaar lid Vogelbescherming)**
- **Actief binnen de Jeugdbond van Natuurstudie**
- **Studie Diergeneeskunde**
- **Werkgroep Wilde Vogelsterfte Doorn**
- **Vanaf 1982 Vogeldierenarts**
- **Vanaf 1983 betrokken bij Ooievaarsbuitenstation
Stichting De Lokkerij als
vrijwilliger/vogeldierenarts/bestuurslid**
- **Lid Association of Avian Veterinarians (AAV)**
- **Lid Conservation and Welfare Committee (AAV)**
- **Lid European Society for Animal Clinical
Ethology**
- **Lid International Association of Animal Behavior
Consultants**

Als vogeldierenarts;

* Opkomen voor de gezondheid, de belangen en het welzijn van vogels in gevangenschap

* Opkomen voor de belangen van wilde vogels en educatie.

DIERGENEESKUNDIG MEMORANDUM

Kwartaaluitgave
negenentwintigste jaargang no. 3
november 1983

In dit nummer:

ENKELE VETERINAIRE ASPEKTEN
VAN DE OPVANG VAN UILEN
door Drs. J. Hooimeijer

**VOEDING van
“vogels”?**

Zaadeter ? Insecteneter? Vleeseter?

**Hoe zo
zaadeter?**

Hoezo zaadeter? Nee dus!

Vleeseter , NEE dus!

Reiger – versus ooievaar

Geen weidevogel grote prooien, inclusief (jonge) vogels

Weidevogel menu zoals de andere weidevogels

Bijvoeren van “wilde vogels”

Geschiedenis vogelgeneeskunde

1960's: vogels op een zaaddieet

■ **1970's: import van papegaaien/parkieten**

■ **1980's: AAV: diagnostiek - preventie van**

■ **ziektes – voedingsfouten als**

■ **belangrijkste doodsoorzaak**

■ **Ontwikkelen verantwoorde complete**

■ **voedingen!!**

■ **2000 → Voeding-huisvesting-verzorging-**

■ **gedrag → WELZIJN**

Wat maakt goede voeding zo belangrijk?

De kwaliteit en betrouwbaarheid is bepalend voor :

- **Hoe de vogel er uit ziet.**
- **De gezondheid**
- **De reproductie.**
- **De levensverwachting!!**
- **Het gedrag.**
- **Het welzijn van de vogel**

Papegaaien en parkieten zijn geen gedomesticeerde huisdieren!!

- **Levensverwachting = 1/3 van de levensverwachting**
- **80-90% van de problemen en sterfte door verkeerde voeding (zaadmengsels)**
- **KOOP GEEN PAPEGAAI!**

Levensverwachting:

(delen door 3 ☹)

Valkparkiet: 30 jaar

Grijze roodstaart: 80-90 jaar

Amazone: 85 jaar

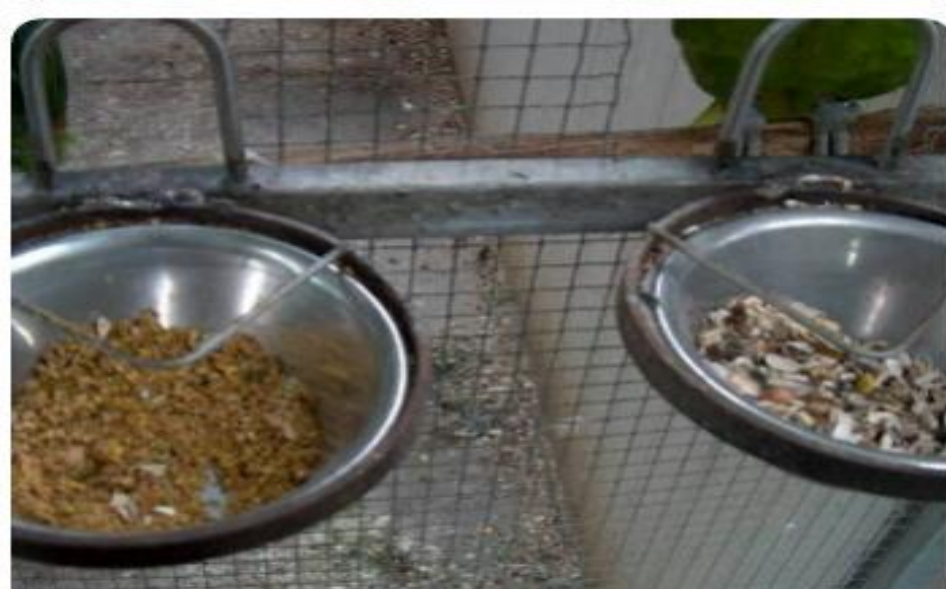
Grasparkiet: 20 jaar

Agapornis ; 35-40 jaar

Kanarie: 20 jaar

Voedingsfouten

Voedingsfouten/zaadmengsels zijn bij vogels de belangrijkste reden van gezondheidsproblemen, reproductieproblemen en sterfte op jonge leeftijd.

Onvolwaardige voeding + Landbouwgif!?

Zaadmengsels vanuit de handel- dierenwinkel

Premium Zonnebloempitten

o's

tafel

Vrijwel alle tuinvogels hebben een voorkeur voor, en een behoefte aan, calorierijke voeding. Vetten en oliën leveren de meeste calorieën. Vivara zonnebloempitten zijn de meest olierijke op de markt en daarom een perfecte energiebron die graag gegeten wordt.

kken

es

Wanneer u de Vivara zwarte zonnebloempitten aanbiedt, zullen de vogels deze zelf pellen om de kern op te eten. Ze doen dit op de voederplek of nemen het zaadje mee en doen het elders. Wanneer ze het op de voederplek doen, blijven de schillen achter. Wilt u geen afval in uw tuin, kies dan voor zonnebloemkernen. Wanneer u veel kleine vogeltjes in de tuin heeft, zijn gehakte zonnebloemkernen een nog betere keuze.

ten

Let op: Zonnebloempitten zijn een perfecte voeding voor uw tuinvogels, maar afwisseling of bijvoeding met een gevarieerde voeding in de vorm van een mix is aan te bevelen.

[Lees meer over onze kwaliteitsvoerders](#)

aan

f

Aanbevolen door Vogelbescherming Nederland!

gen

n

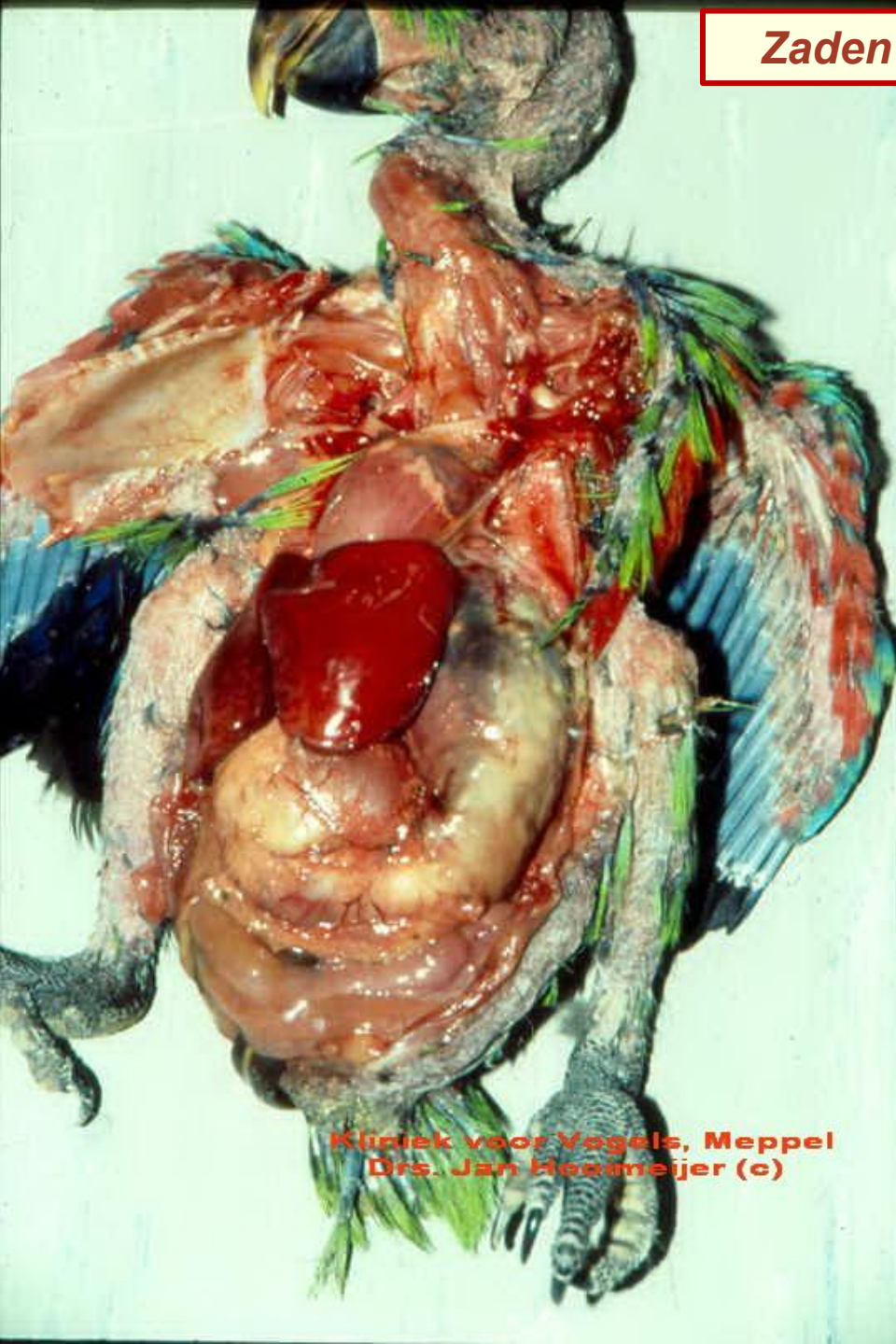

Selecteer hoe u uw producten wilt bekijken: in een rooster of in een lijst

Frikandellen zijn perfecte voeding voor kinderen maar afwisseling is aan te bevelen. Aanbevolen door Cardiologen.

Zaden als doodsoorzaak bij jonge vogels

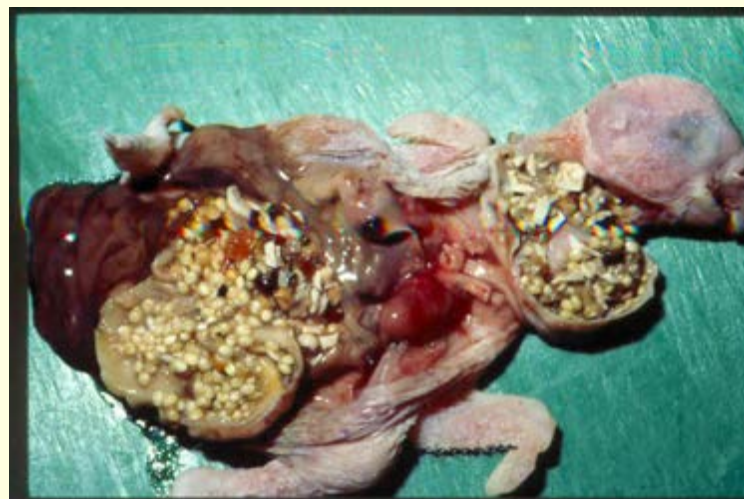
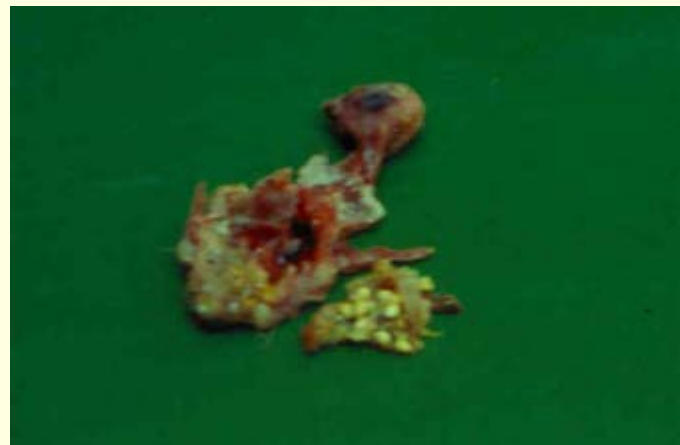
**Kliniek voor Vogels, Meppel
Drs. Jan Hooimeijer (c)**

**Kliniek voor Vogels, Meppel
Drs. Jan Hooimeijer (c)**

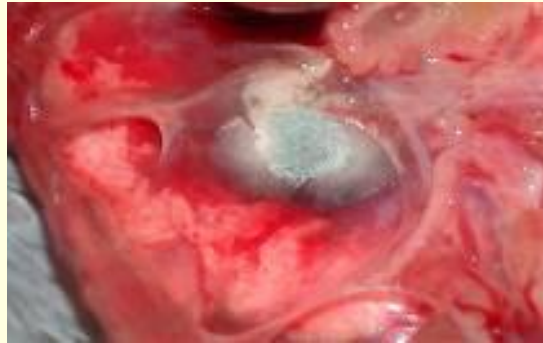
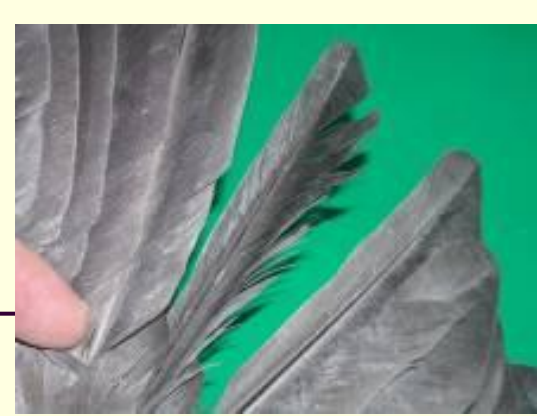
Zaden als doodsoorzaak bij jonge vogels

Gevolg van het voeren van zaadmengsels; Rachitis - legnood

Voedingsfouten

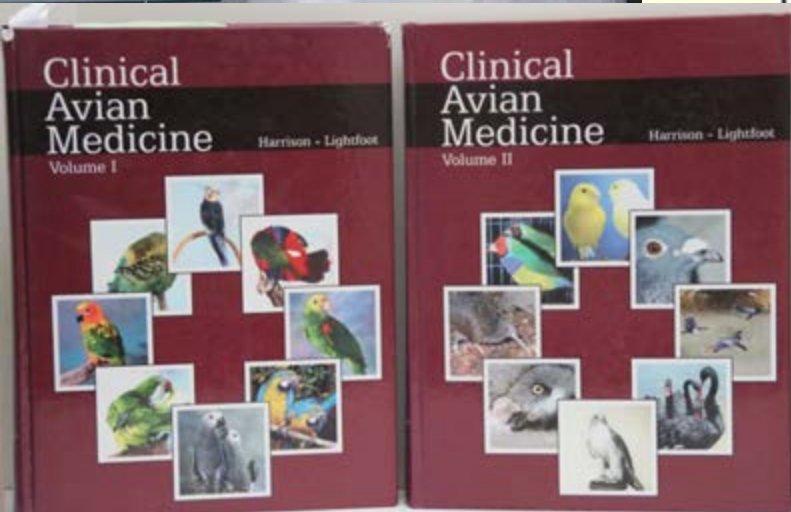

Na 87 jaar in de familie is Lorre doodgegaan.

Reden:

Geen “papegaaien-voerzaadmengsels” gegeten.

Complete voeding!

Gecertificeerd biologische voeding!

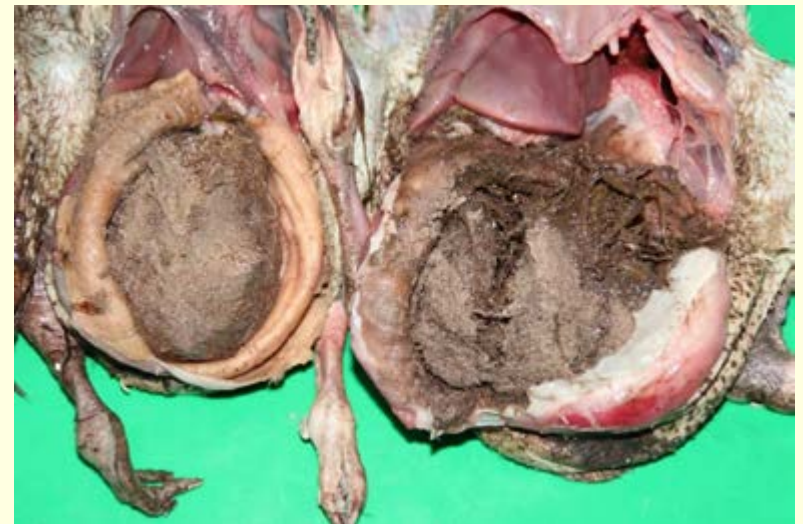

Onvolwaardige voeding in natuur

Onvolwaardige voeding

Groeistoornissen, ruiproblemen en afwijkende bevedering
t.a.v. kwaliteit, kleur en glans

Opvang – bijvoeren

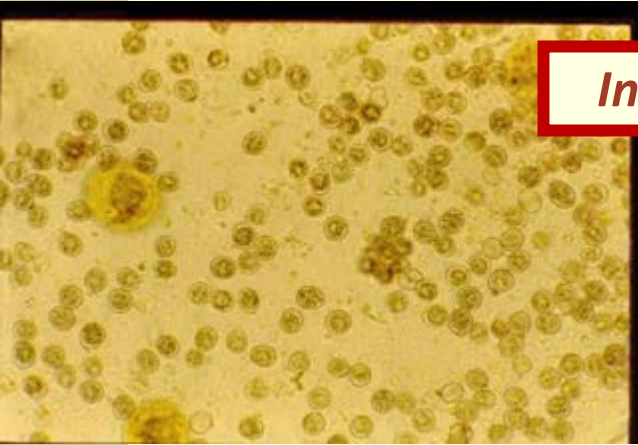
Risico's voor gezonde vogels bij het bezoeken van voederplaatsen!!!

- **Virusinfecties; pokken, usutuvirus(?)**
- **Bacterie infecties; Salmonella, Yersinia, Chlamydia, Mycoplasma**
- **Uitwendige parasieten; luizen, mijten**
- **Inwendige parasieten; wormen, coccidiosis, trematoden, trichomonas, atoxoplasmose....**
- **Schimmelinfecties**

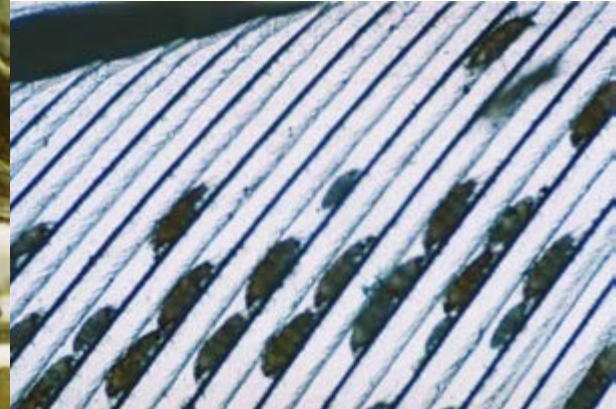
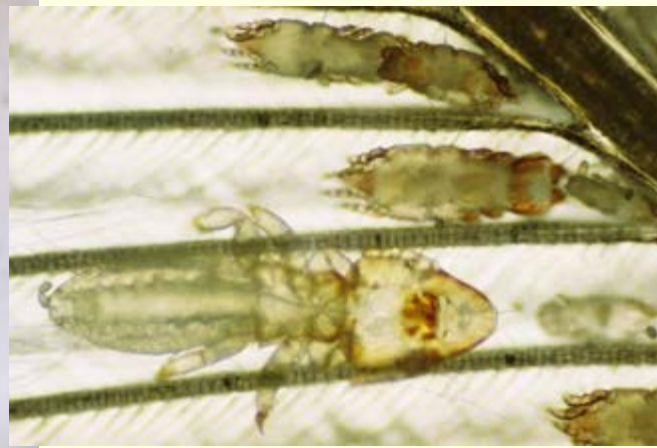
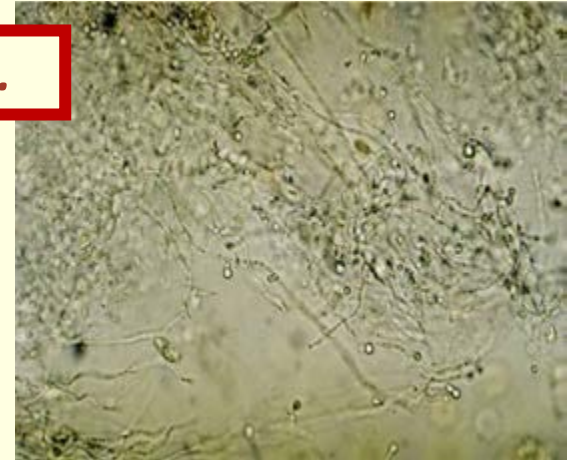
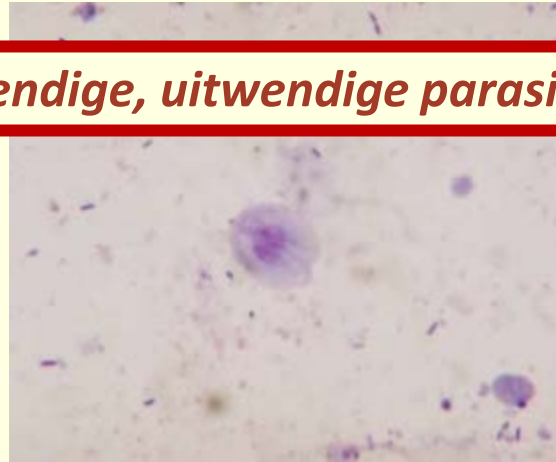
Vooraf in voorjaar –zomer- najaar

Pokken bij koolmees

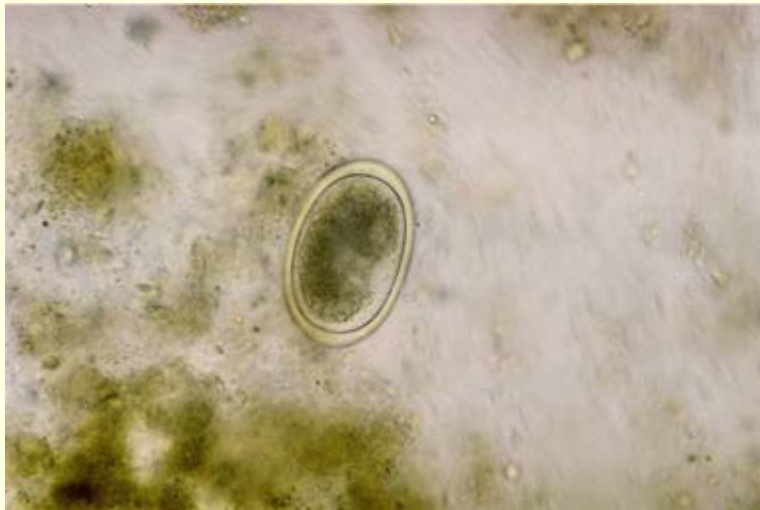
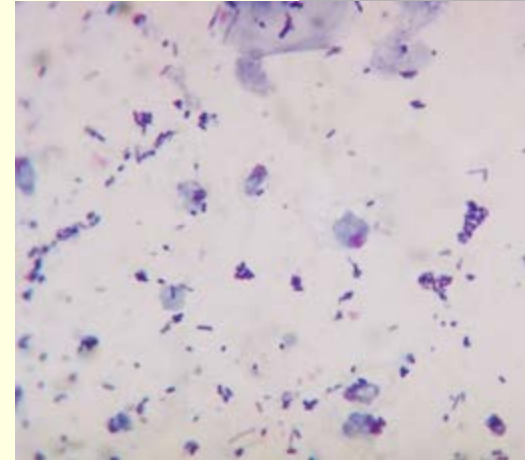

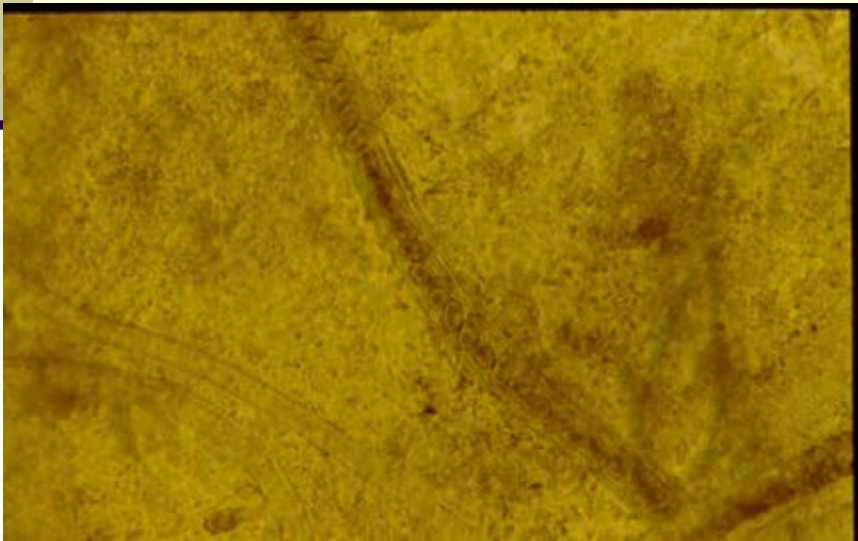
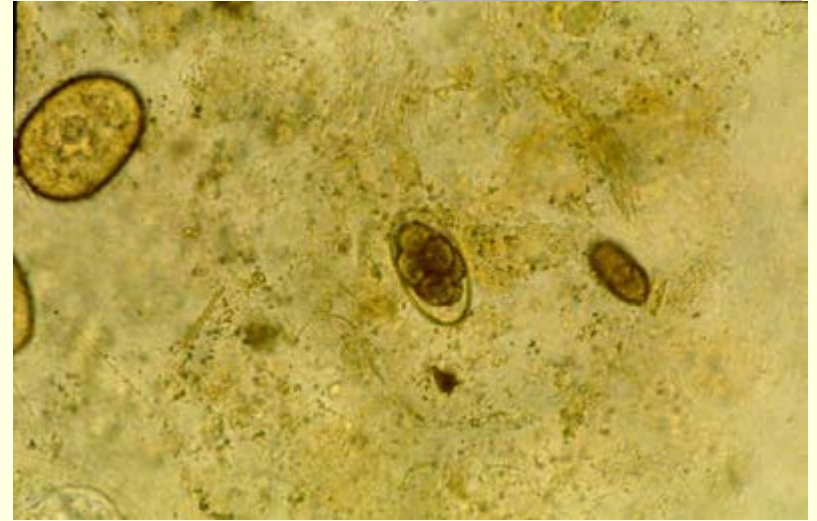
Inwendige, uitwendige parasieten.

Trichomonas , spoelworm

Het gaat vaak om een combinatie; trematoden, gaapworm, haarworm

Natuurbeschermingsprojecten

- **Herintroductie Californische Condor,**
- **Aasgier, Monniksgier, Lammergier; Zuid Europa**
- **Echoparkiet; Mauritius**
- **Wijnborst amazone; Brazilië**
- **De Kerkuil, de Raaf ; Nederland**
- **De ooievaar; Nederland**
- **Akkervogels; Nederland**
- **Enz.**

3.3. Akkervogels

Bedrijven die steeds grootschaliger worden, productie die voortdurend wordt verhoogd, machines die alsmaar groter worden. De intensivering in de akkerbouw gaat maar door. De moderne akkerbouw is schraal aan biodiversiteit; veel soorten vogels van akkers, zoals patrijs en veldleeuwerik, nemen in aantal af en staan op de Rode Lijst van Nederlandse broedvogels. De oorzaken zijn divers maar liggen vooral in de intensivering van de landbouw. De diversiteit aan gewassen neemt af, er worden veel bestrijdingsmiddelen gebruikt waardoor onkruiden en insecten in aantal afnemen. Ook 's winters is er bijna geen voedsel te vinden op akkers. Vogelbescherming heeft daarom de laatste jaren bescherming van akkervogels meer aandacht gegeven. In 2011 trok Vogelbescherming deze lijn door met het uitvoeren van verschillende initiatieven gericht op verdere draagvlakvergroting, kennisoverdracht en onderzoek en beschermingsprojecten.

Het toekomstige gemeenschappelijke landbouwbeleid van Europa biedt mogelijkheden om akkervogels en andere boerenlandvogels beter te beschermen. Voor Vogelbescherming zal dit dan ook in de komende jaren een belangrijk aandachtspunt blijven. Daarnaast zullen we blijven inzetten op het vergroten van kennis en draagvlak omtrent akkervogelbescherming.

3.3.1. Wintervoedsel voor akkervogels

Eén van de belangrijkste knelpunten voor akkervogels is de winteroverleving. Door efficiënte oogstmethoden is er in de winter nog maar weinig voedsel voor vogels beschikbaar. Op verschillende plaatsen in Nederland is Vogelbescherming betrokken bij projecten, gericht op het verbeteren van de wintersituatie voor akkervogels.

In 2011 werd een driejarig onderzoek in Zeeland afgerond waarin onderzocht werd in welke mate overwinterende akkervogels gebruik maken van overblijvend graan of stoppelstroken. Met name veldleeuweriken, maar ook ander typische akkervogels als patrijs, kneu, geelgors, grauwe gors en blauwe kiekendief maakten dankbaar gebruik van de verschillende stroken. De deelnemende boeren stonden over het algemeen positief tegenover de uit te voeren maatregelen. In dit project werd samengewerkt met SOVON, Landschapsbeheer Zeeland, Stichting Het Zeeuwse Landschap en ZLTO. Het project werd financieel mede mogelijk gemaakt door de provincie Zeeland.

In 2011 is een nieuw driejarig project van start gegaan waarin het effect van drie verschillende zaadmengsels op aantallen overwinterende en broedende akkervogels wordt getest. Begonnen is met een nulmeting van de

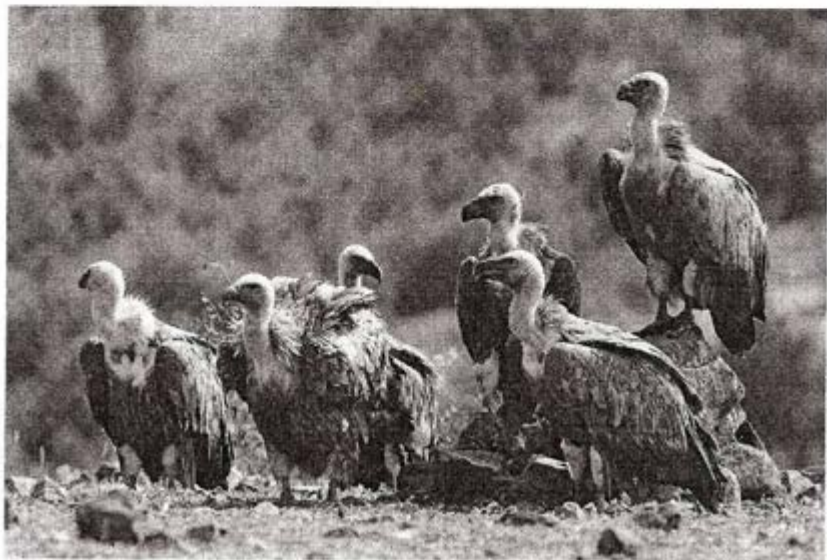

NICO/REUTERS/ANSA/STRA

Vale gier en monniksgier (links) zijn de mastodonten van de familie. Met een vleugelwijdte tot drie meter is de monniksgier de allergrootste. Ook voor deze vogels geldt het verhaal van vervolging en bedreiging. Dankzij succesvolle herintroductieprogramma's en gierenrestaurants komen deze tot de verbeelding sprekende vogels er bovenop. Houd tijdens een vakantie in de

Cevennes de blik omhoog gericht en de donkere silhouetten kunnen u niet ontgaan. Soms tientallen van die majestueuze giganten bij elkaar. Vooral Frankrijk, waar de BirdLife Partner LPO actief is, lijkt gierofiel geworden. In Le Rozier aan de Gorge de la Jonte kunt u op bezoek in het Belvédère des Vautours. Een ultramodern bezoekerscentrum, waar u via de webcam jonge gieren ziet opgroeien.

Voorals Frankrijk lijkt de laatste jaren gierofiel geworden. Viva les vautours!

STRA/ANSA/REUTERS/NICO

Aasgieren zijn de kleinste van de gierenfamilie. Met hun zwart-witte verpakking zijn het opvallende verschijningen op plaatsen waar wat te snoaien valt. Bij gierenrestaurants - plekken waar kadavers neergelegd worden - bewegen ze zich behendig tussen de grote familieganoten. Honderd jaar geleden leefde de soort nog in heel Zuid-Frankrijk. Daarna ging het spoedig bergafwaarts. Tegenwoordig is er een vrij stabiele populatie van zo'n zestig broedparen in de Pyreneeën en cirkelen er nog enkele tientallen boven het Centraal Massief en in het Rhône-dal. Gierenrestau-

rants werpen behalve voor vale en monniksgieren ook hun vruchten af voor de aasgier. Met EU Life-Nature project werkt financieel mee aan het herstel van de populatie aasgieren in Zuidoost-Frankrijk. Overigens zijn aasgieren niet kieskeurig: ze eten ook allerlei soorten ander afval. Dat

varieert van uitwerpselen tot kadavers van kleine zoogdieren, reptielen, amfibieën en grote insecten. Zelfs rottend fruit staat op hun menu. De kans om een aasgier aan te treffen op een Zuid-Franse of Spaanse vakantiebestemming ook is?

ANSA/REUTERS/STRA

Het EU Life-Nature project werkt financieel mee aan het herstel van de populatie aasgieren

Overwinterende ooievaars

Conclusies

- **1) Ondeskundigheid**
- **2) Tegenstrijdige inhoudelijke belangen**
- **3) Tegenstrijdige commerciële belangen.**
- **4) Onvolledige en foutieve informatie en voorlichting**
- **→ 4 x ongunstig voor de vogels**

Bedankt voor uw aandacht

IF NOT NOW, WHEN?

IF NOT US, WHO?